No. 116. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag 25 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten September.

De koninklijke familie bevindt zich meerendeels nog op het kasteel van Eu. — De koning heeft aldaar ontvangen den baron *Alexander von Humboldt*, die Z. M. een eigenhandigen brief van rouwbeklag des konings van Pruissen, bij gelegenheid van den dood des hertogs *van Orleans*, overbragt.

De hertog *van Nemours* wordt in den loop der volgende maand te Toulon verwacht. — De hertog *van Aumale* zal tegen het begin der volgende maand naar Algerie vertrekken.

— Het schip *la Ville de Marseille* moet eerstdaags den buitengewonen franschen gezant en minister plenipotentiaris bij het Hof van Brazilie, den baron *Langsdorf*, naar Rio de Janeiro overbrengen. Men wil dat hij ook in last heeft aan de feestelijkheden, bij gelegenheid der huwelijksverbindtenis van keizer *Pedro II*, met eene Napelsche Prinses, deel te nemen. Sommigen voegen hierbij dat de Prins *van Joinville* insgelijks naar Brazilie reizen en eene der Zusters van genoemden Vorst huwen zou; maar niemand weet eenigen bepaalden grond voor dit gerucht op te geven.

— Den 19den September is alhier een vlugschrift van den tegenwoordigen gouverneur-generaal *Bugeaud* in het licht gekomen, hetwelk ten titel heeft: *Algeria. De middelen om die verovering te behouden en zich ten nutte te maken.* De hooge betrekking van dien generaal zet aan dit vlugschrift eene buitengewone belangrijkheid bij. Het is in 's mans gewonen rondborstigen, onopgesmukten toon opgesteld, en er wordt daarin voornamelijk betoogd, dat nu Frankrijk eenmaal Algiers heeft veroverd, iets hetgeen de generaal oorspronkelijk niet wenschelijk keurde, het in bezit houden dier landstreek wel niet meer aan twijfel onderhevig kan zijn; dat ook de beperking van het bezit aldaar niet meer denkbaar is, en het Fransche gezag zich over geheel het voormalige Regentschap moet uitstrekken; dat nog in langen tijd niet aan eenen geheel vreedzamen toestand des lands te denken is, zoodat Frankrijk in Algiers voortdurend 75,000 à 80,000 man onderhouden moet; maar dat dan ook de vruchten, die Frankrijk uit Algiers trekken kan, overrijk zullen zijn. Omtrent dit laatste punt vindt men in het werkje de volgende zinsnede:

» Gedurende de korte verschijningen, die ik in 1836 en 1837 in Algeria maakte, vatte ik een weinig gunstig denkbeeld van de vruchtbaarheid van den Afrikaanschen grond op, die door de Ouden zoo zeer wordt geroemd. Slechts het schraalste gedeelte der provincie Oran doorkruist hebbende, meende ik dat de Romeinsche geschiedschrijvers hyperbolisch gesproken hadden, toen zij beweerden, dat Afrika de korenschuur van Rome was. Maar sedert ik in bijna alle rigtingen in het land ben doorgedrongen, is mijne overtuiging veranderd en heb ik moeten erkennen, dat Algeria reeds veel graan en eene overgroote hoeveelheid vee voortbrengt; dat het vatbaar is om nog veel meer voort te brengen en dat andere belangrijke producten, zooals olie en zijde, daarbij kunnen worden gevoegd. De Arabieren, bebouwen uitgestrekte akkers, die gewoonlijk, zonder bemest te zijn, 25 à 30 hectoliters (mudden) tarwe en 40 à 50 gerst per hectare (bunder) voortbrengen."

Sommige uitdrukkingen van dit geschrift doen aan eene spoedige uittreding van den gouverneur-generaal *Bugeaud* denken.

— De jongste berigten uit Algiers houden, dat gezegde gouverneur-generaal den 7den te Oran is aangekomen en zich vervolgens naar Mostaganem heeft ingescheept. — Luidens deze berigten heeft men te voorbarig de onderwerping van meest alle stammen in het noorden van Afrika aangekondigd. Velen hunner hadden alleen dat voornemen geveinsd om veilig hunnen oogst te kunnen binnenbrengen, en nu weder de wapenen opgevat, waardoor het zich vooruit liet zien dat de najaars-veldtogt gewigtig zou wezen. *Abd-el-Kader* scheen een plan te hebben aangenomen om de stammen gelijktijdig in het oosten en westen in beweging te brengen. Meer dan 5000 Kabijlen door den maraboet *Zid Zerdoud* aangevoerd, hadden zich voor Bugia vertoond en men had groote moeite gehad om hen te verdrijven.

— Het *Memorial Bordelais* spreekt van een verslag, 't welk de spaansche minister van finantien, de heer *Calatrava*, aan den regent heeft gerigt, en waarin voorgesteld wordt om met 1 Januarij 1843 de betaling van alle obligatien, salarissen, jaarwedden of traktementen van voor dat tijdstip, waarmede een nieuw tijdvak voor het finantiele beheer van Spanje zou beginnen, te schorsen. De schuldeischers van den Staat zullen dan hunne vorderingen binnen het verloop van zes maanden kunnen doen viseren. De nationale schuld in haar geheel en de andere schulden voor zoover zij na het visa bedragen, zullen geclassificeerd worden in uitgestelde schuld en verdeeld in vijftig gelijke serien, welke te Madrid gedurende vijftig achtereenvolgende jaren, te beginnen met 1 Januarij 1844, zullen worden uitgeloot. De uitgeloote serie zal dadelijk worden geconsolideerde nationale schuld rentende 4 pCt.; bij halfjaren te Madrid betaalbaar. Jaarlijks zullen twintig millioen realen besteed worden om voor rekening der schatkist zooveel uitgestelde schuld aan te koopen als de som zal veroorloven. Voorts zou met 1 Januarij 1843 de openbare dienst met de stiptste naauwkeurigheid en geregelde orde worden waargenomen en aan alle verpligtingen voldaan.

— Volgens berigten uit Madrid begonnen de troepen der bezetting te morren dat zij volstrekt geen soldij ontvingen, en was het gouvernement op allerlei middelen bedacht om maar eenig geld te bekomen, schoon tot nog toe vruchteloos.

Te Cadix heeft een tweegevecht plaats gegrepen tusschen den heer *Riesch*, den voormaligen politieken chef dier stad, en den redacteur van het dagblad *le Globe*, den heer *Llorente*, met het treurig gevolg dat de eersgenoemde is doodgeschoten. De heer *Llorente* en zijn seconde zijn terstond door een fransch schip naar Gibraltar overgebragt, middelerwijl de vrienden van den gesneuvelde de werkplaatsen van genoemd dagblad geplunderd, vernield en eindelijk in brand gestoken hebben, onder het geschreeuw van *leve de Vrijheid! leve de Constitutie!* De plaatselijke autoritieten schijnen den moed of de magt gemist te hebben, om deze ongeregeldheden te verhinderen.

Ook in den raad der ministers te Madrid schijnt men over deze zaak te hebben beraadslaagd.

— Ter beurze van heden (22 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 118,95; 3 pCt. 80,10; Nap. v. 107,40; Ned. 2½ pCt. 53½; Rom. L. 105.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten September.

Het dagblad van Aken geeft verslag van de wijze, waarop de Koning van Pruissen den 16den September op het slot Stolzenfeld eene bezending uit de burgerij van die stad ontvangen heeft, welke in last had een door burgers van Aken onderteekend adres over te reiken, in hetwelk het verzoek om eene nieuwe gemeentelijke staatsregeling werd uitgedrukt. De verzoekers verlangden met name, dat de burgers voortaan hun eigen stedelijk of gemeentelijk bestuur en hun eigen gemeenteraad zouden mogen kiezen; dat de gemeenten bevrijd wierden van de voogdij der regering; en dat het beginsel van openbaarheid omtrent de handelingen der gemeente-besturen en raden mogt worden ingevoerd. De bezending bestond uit den consul *Kuetgens*, den fabrikant *J. van Houten* en den advokaat *Küchen*. » Nadat — zegt het Akensche blad — Zijne Majesteit de mondelinge voordragt der afgevaardigden had aangehoord, had Hoogstdezelve de goedheid te zeggen: » Dat is schoon, dat verheugt mij onbeschrijfelijk," bij welke bemoedigende woorden Z. M. later nog het gezegde voegde: » Het is reeds lang mijn wensch geweest, om aan de gemeenten in de Rhijnprovincie meerdere zelfstandigheid te geven." Toen de Koning, in antwoord op eene deswege gedane vraag, vernam, dat ook de leden der tegenwoordige stadsregering, blijkens hunne mede-onderteekening van het adres, het geuite verlangen deelden, toonde Z. M. zich daarover zigtbaar voldaan en zeide ook, dat deze eensgezindheid omtrent

het aan den dag gelegde verlangen Hoogstdenzelve zeer welkom was. Later vroeg de Koning, of de afgevaardigden ook nog wenschen omtrent de bijzondere bepalingen der gemeentelijke staatsregeling te uiten hadden. Het antwoord was, dat de Akensche burgerij, in de hoop, dat bij het verleenen eener verordening voor de gemeenten, de betrekkingen en zeden der Rhijnlanden in het oog zouden worden gehouden, zich met geheel de provincie aansloot aan de verklaringen van den landdag te Dusseldorp, toen daar in 1833 over de verordeningen voor de steden van 1808 en 1831 gehandeld werd. Zijne Majesteit nam met zijne gewone goedwilligheid van de afgevaardigden afscheid, die zich met het innigste gevoel van dank en de vurigste verzegenwenschen voor den wijzen en regtvaardigen vader des lands verwijderden."

— De Koning en Koningin van Pruissen werden den 18den September te Trier verwacht.

— De Koning van Hannover, omtrent wiens jongste ongesteldheid vreemde dagbladen zulke zonderling overdrevene berigten hebben medegedeeld, is den 17den September in goeden welstand in de stad Hannover teruggekeerd, na Dusseldorf den vorigen middag te hebben verlaten.

— Z. M. de Koning van Pruissen wordt den 21, op Hoogstdeszelfs reis naar Neuschatel, te Rastadt verwacht, alwaar ook de Aartshertog *Johan* van Oostenrijk zou aankomen, om het voor den vestingbouw bestemde terrein in oogenschouw te nemen. Ook Baden zal door den Koning en den Aartshertog bezocht worden.

— Volgens berigten uit Rome van den 6den dezer, was Z. H. de Paus voornemens zich eerstdaags naar Civita Vecchia te begeven, alwaar te dier gelegenheid een groot aantal vreemdelingen verwacht werden. Naar men dacht, zou ook de groot-hertog van Toskane derwaarts komen, om aan den Heiligen Vader, een bezoek te brengen. Den 5den had Z. H. met eene van de drie onlangs te Rome aangekomen stoombooten, welke voor de dienst op den Tiber bestemd zijn, een togtje op die rivier gedaan, onder het gejuich der op beide oevers verzamelde volksmenigte.

Te Tivoli is in den vroegen morgen van den 5den dezer de kerk van Santa Magdalena, ook wel Chiesa Santacroce genaamd, geheel ingestort.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten September.

De koning is van zijn uitstap naar het kasteel Andenne op Laeken teruggekeerd. Den 27sten zal Z. M. zich naar het kamp van Beverloo, waar thans de troepen allen vereenigd zijn, begeven en een paar dagen er vertoeven.

— Heden is de viering der Septemberdagen begonnen met het luiden der klokken, het uitsteken van vlaggen uit de openbare gebouwen en eene plegtige lijkdienst in de hoofdkerk.

— Uit Luik schrijft men dat sedert 1840 in de geschutgieterij aldaar 554 kanonnen gegoten zijn.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten September.

Bij besluit van 21 September, n°. 9, heeft Zijne Majesteit benoemd:

Tot burgemeester der gemeente Boxtel (Noord-Braband), *C. C. J. Achterberg Gz.* eersten assessor aldaar, in plaats van wijlen *P. van Bijsterveldt*;

tot burgemeester der gemeente Esch (Noord-Braband), *L. Verheijen*, lid van den raad dier gemeente, in plaats van *C. de Grancy*, op deszelfs verzoek eervol ontslagen.

— De *Staats-Courant* behelsde gisteren een besluit van den 20sten September, houdende bepaling van het maximum van het getal notarissen in ieder arrondissement. Dat getal zal voor deze provincie bedragen, in het eerste arrondissement 44, in het tweede 20, in het derde 30, derhalve in 't geheel 94 notarissen. In de provincie Gelderland is het maximum der notarissen bepaald op 79, in Noord-Holland op 94, in Zuid-Holland op 127, in Zeeland op 36, in Utrecht op 35, in Vriesland op 56, in Overijssel op 41, in Groningen op 32, in Drenthe op 13, in Limburg op 44 notarissen.

Bij een tweede besluit van dezelfde dagteekening wordt bepaald, dat de wet op het notaris-ambt van den 9den Julij 1842 (*Staatsblad* N°. 20) met den 16den October aanstaande in werking zal worden gebragt en van verbindende kracht zijn met den klokslag van middernacht tusschen den 15den en 16den October.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 19den September ll., n°. 64, is de baron *van Westreenen van Tiellandt*, thans raad der koninklijke bibliotheek te 's Gravenhage, benoemd tot directeur dier bibliotheek, en zulks buiten eenig bezwaar van den lande.

— Bij besluit van 19 September, n°. 65, heeft Zijne Majesteit aan de hoogleeraren *N. C. de Fremery* te Utrecht, en *G. Vrolik* te Amsterdam, op derzelver verzoek, een eervol ontslag verleend van hunne benoeming tot leden der commissie, ingesteld bij besluit van 21 Augustus jl., tot vervaardiging eener nieuwe redactie der *Pharmacopoea Belgica*; en in derzelver plaats tot leden derzelfde commissie benoemd de heeren:

C. Pruys van der Hoeven, hoogleeraar bij de faculteit der geneeskunde aan de hoogeschool te Leyden; en

G. C. B. Suringar, hoogleeraar bij de clinische school en honorair hoogleeraar bij het athenæum illustre te Amsterdam.

— Bij besluit van den 21sten September, n°. 47, heeft Zijne Majesteit aan den ritmeester van het 1ste regement lansiers, *J. M.* graaf *van Lijnden*, adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het versiersel van ridder der orde van den Rooden Adelaar, 3de klasse, hem door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

— Onlangs heeft men in de naburige stad Oosterhout, bij het uitgraven van potaarde, onder dezelve, ter diepte 2½ el, gevonden de overblijfselen van een dier anti-diluviaansche dieren, welke men vermeent te moeten rangschikken onder het soort der Elephanten. Deze wil men dat tot de Martodonte zoude behooren. — Een groot deel der beenderen is versteend, doch zeer goed gebleven, vooral zijn de maaltanden best geconserveerd, die 7 in getal te zamen wel 13 Ned. ponden zouden wegen. Een slagtand konde men afmeten dat 5 voeten lang was; de overblijfselen worden spaarzaam bijeenverzameld en binnen kort zal daarvan een omstandig verslag uitgegeven worden.

— In de op den 20 dezer, door de Staten van Gelderland gehoudene vergadering is de heer *R. Scheers van Harencarspel*, uit Nymegen, gekozen tot lid der Staten-generaal, in plaats van den heer *de Kempenaer*, welke voor die betrekking heeft bedankt. Voor den heer *Torck van Rozendaal* is de heer *J. F. H. J. E.* baron *Mackay*, wonende te Nymegen, gekozen als lid van Gedeputeerde Staten.

Eerstgenoemde heer werd verkozen tot lid van de Staten-Generaal, bij de derde stemming, met 40 van de 70 stemmen, hebbende de baron *van Nagell tot Wisch* 27 stemmen op zich vereenigd, terwijl *vier* biljetten oningevuld waren gebleven.

Bij deze vergadering der Staten van Gelderland waren, voor het eerst, tegenwoordig twee door de ridderschap onlangs benoemde leden, namelijk, de heeren *J. F. H. J. E.* baron *Mackay*, en Jhr. *J. A. van Kretschmar van Veen*.

— De Algemeene Rekenkamer, gelet hebbende op het bepaalde bij art. 8 der wet van den 27 September 1841 (*Staatsblad* n°. 35), heeft, onder dagteekening van den 19 dezer, bekend gemaakt dat een montant, groot *acht millioen twee honderd vier en zestig duizend gulden*, (*f* 8,264,000) aan certificaten uitgestelde schuld, het Rijk in eigendom toebehoord hebbende zonder overgang tot werkelijke schuld, op den 2 September ll. is geamortiseerd.

— Z. M. de koning heeft eene som van *f* 500 geschonken aan de ongelukkige betrekkingen der Scheveningsche visschers, die laatstelijk met de pink *de Jonge Pieter* zijn vergaan.

— Men verneemt dat de taak der Commissie tot herziening der indische wetgeving, aan welker hoofd geplaatst is de heer *Scholten van Oud-Haarlem*, president der hoogste regterlijke collegien in Indië, met rassche schreden ten einde spoedt. De Commissie heeft, behalve het organiek reglement, hetwelk reeds door Z. M. is gearresteerd, reeds ingediend de ontwerpen van reglement voor de administratie der politie, mitsgaders van de burgerlijke regtspleging en strafvordering voor den inlander; het burgerlijk wetboek van koophandel voor Nederlandsch Indië, alsmede het ontwerp van reglement van strafvordering voor het hoog geregtshof en de raden van justitie. Met de inlevering van een reglement van burgerlijke regtsvordering voor de europesche regterlijke collegien, [illegible] thans met ijver wordt gearbeid, en eenige transitoire [illegible] tot de regelmatige uitvoering der wetgeving, [illegible] Commissie der aan haar toevertrouwden last hebben volbragt, en haar eerst [illegible] lid, de heer *Scholten van Oud-Haarlem*, onmiddellijk [illegible] tige betrekking in Indië andermaal kunnen [illegible].

— Den 17 dezer is gearresteerd de 188ste koninklijke nederlandsche loterij van *f* 1,188,000, en die bestaan zal uit [illegible],000 loten, 12,000 prijzen en 53 premien. De collecte zal aanvangen [illegible] den 17 october 1842 en gesloten worden op zaturdag [illegible] dier maand. De trekking der eerste klasse zal plaats hebben [illegible], 16 en 17 november 1842; die der tweede klasse den 28, [illegible] en 30 november en 1 december 1842; die der derde klasse den 12, 13, 14 en 15 december 1842; die der vierde klasse den 27, 28 en 29 december 1842, en die der vijfde of laatste klasse zal aanvangen den 9 januarij 1843 en eindigen den 3 februarij van dat jaar.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van den 20sten: Onze stadgenoot, de beroemde beeldhouwer, de heer *J. A. van der Ven*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, heeft gisteren over Antwerpen, alwaar hij eenige dagen zal vertoeven, zijne terugreis naar Rome aanvaard, om nog drie jaren bij zijne kunstvrienden door te brengen en die zich ten nutte te maken. Voornoemde heer zal Massa-Carrera bezoeken, om zich aldaar het schoone marmer te verschaffen, bestemd voor de *Eva*, die door Z. M. den Koning besteld is, en te Rome door hem zal gebijteld worden.

— Uit Kampen wordt onder dagteekening van den 20sten dezer gemeld:

» Heden zagen wij het stoomschip *de Admiraal van Kinsbergen* voor deze stad aankomen, slepende twee schepen, van welke het een met goederen voor rekening der maatschappij te Amsterdam was geladen, het ander op de hoogte van het eiland Marken werd op sleeptouw genomen. De togt werd door het bestuur der maatschappij ondernomen ten einde eene proef te nemen, om sleepdiensten over de Zuiderzee en den IJssel tusschen Amsterdam en Keulen tot stand te brengen. Deze eerste proef voldeed volkomen aan de verwachting.

— Berigten van Java vermelden het voornemen tot de oprigting van fabrijken om potasch te vervaardigen van uitgegiste indigo-struiken, welke potasch beschouwd wordt beter te zijn dan de paarl-asch van Amerika, en geschikt om dezelve op de Nederlandsche markt te verwangen. Ook is men aldaar op middelen bedacht, om het noodige voor te bereiden, ten einde algemeen gebruik te kunnen maken van beenzwart tot zuivering der suiker.

Aangaande den staat van rust, luiden de Indische berigten, welke tot ultimo Mei jl. loopen, volkomen gunstig. Men had echter weder veel overlast van de zeeroovers, zoodat buitengewone maatregelen waren genomen tot bescherming der handels-vaartuigen. De ziekte te Amboina was nog niet verminderd, doch de sterfte bleef onbeduidend.

In den ochtend van den 25sten Mei, hebben zich te Batavia te en te Buitenzorg vrij hevige schokken van aardbeving doen gevoelen, waardoor het hôtel van den Gouverneur-Generaal en het residentiehuis der laatstgemelde plaats eenige schade hebben bekomen.

In de Javasche Couranten tot den 25 Mei vindt men de toespraak waarmede de heer *Kruseman*, fungerend directeur-generaal van finantien, gouvernements-commissaris tot de opneming der balans, enz. van het 14de boekjaar der javasche bank, de zittingen dier commissie den 13den Mei gesloten heeft. Men leest daarin onder anderen:

» Het resultaat van het door ons gehouden onderzoek is even zoo treurig, als het onderzoek zelve van eenen teederen en moeijelijken aard is geweest.

» Nadat de javasche bank, van hare oprigting af aan, hare deelhebbers jaarlijks belangrijke dividenden heeft uitgekeerd en bovendien een reservefonds van meer dan een vijfde van het bedrag van het primitief kapitaal der bank uit de aangewezen behaalde winsten heeft kunnen afzonderen, heeft deze commissie, over het afgeloopen boekjaar, niet alleen geen dividend kunnen bepalen, maar is zij genoodzaakt geweest om meer dan de helft van het reservefonds aan te wijzen, tot dekking van het nadeelig saldo der balans.

» Zoo verblijdend als in de verledene dertien jaren het resultaat der commissie van opname voor de deelhebbers in de javasche bank is geweest, zoo onaangenaam zal het voor hen zijn, wanneer zij zullen vernemen hoe de zaken thans zijn gesteld.

» Velen, die in de dividenden der javasche bank hunne voornaamste, zoo niet hunne eenigste middelen van bestaan en onderhoud moeten vinden, zullen zich zeer teleur gesteld zien, en gij zult de zoodanige, mijne heeren, met mij van harte beklagen. De belangen van deze en ook uwe eigene belangen bij het dividend zijn voor u voorzeker geene onverschillige zaken geweest, toen het van uwe beschouwingen en beslissing afhankelijk werd gemaakt, of er een dividend zou worden aangewezen."

De heer *Kruseman* eindigde met den wensch, dat volgende commissien een gunstiger staat van zaken mogten kunnen aantoonen.

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men het volgende:

» Door eene vriendelijke hand wordt ons ter plaatsing medegedeeld, het volgende extract-kopij, uit eenen partikulieren brief van de Kaap de Goede Hoop, de dato 24 Junij 1842.

»» Het volgende is een kort verslag van het gebeurde te Port-Natal:

»» De Engelschen arriveerden aldaar den 3den Mei in den nacht, en wilden eerst het fortje Nieuw-Amsterdam aanvallen, doch eene waarschuwing van *Pretorius*, den kommandant dier vesting, deed hen terugtrekken tot aan het strand, alwaar zij zich legerden tot den [illegible]sten [illegible] waarop zij voorwaarts marcheerden tot de Congela; de [illegible] *Lombard*, die aan de Congela[illegible] post had, was juist den vorigen dag geavanceerd tot op 6 mijlen afstand van de Engelschen. In den nacht van den 25sten ontdekten de wachten van *Lombard*, dat de Engelschen in aantogt waren en maakten alarm, waarop *Lombard* dadelijk 50 manschappen liet voorwaarts rukken; met het [illegible] Mei, zag men de Engelschen [illegible], doch, alhoewel *Lombard* nog 350 man had, [illegible] aanrukken; hij zond eerst eene order aan de Engelschen, [illegible] moesten, doch hij werd met [illegible] begroet, hetwelk echter geene schade onder de boeren aanrigtte. Verontwaardigd over zoodanig gedrag der Engelschen, kommandeerde *Lombard* dadelijk vuur. De 50 boeren gaven dan ook zoo geducht vuur, dat de Engelschen binnen een kwartier het hazenpad kozen; de boeren vervolgden hen van alle kanten en dreven hen tot aan hunne vorige legerplaats terug; hier was het gevecht verschrikkelijk, 50 boeren tegen ruim 180 Engelschen; doch weldra kwam *Pretorius* uit het fort, aan het hoofd van nog 50 man toesnellen, en met verdubbelden moed vielen nu de boeren [illegible] gelschen aan en weldra waren de Engelschen tot buiten de gr[illegible] van Natal gevlugt. Twee veldstukken en eene hoeveelheid am[illegible] nitie vielen den boeren in handen; de Engelschen lieten 16 doo[illegible] en 30 gekwetsten op het slagveld liggen, welke echter den vo[illegible] genden dag door de boeren aan de Engelschen terug werden gezonden; 3 boeren zijn gesneuveld en 7 gekwetst."

»» De Engelschen hebben sedert weder versterking naar Natal gezonden, ten einde de Hollandsche boeren aan te vallen, doch zij zullen wel ondervinden, dat het nutteloos is om 1000 manschappen te zenden, ten einde de dappere boeren aan te vallen, die volstrekt van geen overgeven willen weten."""

Over Engeland heeft men intusschen latere berigten uit Port-Natal en wel van den 15den Julij, die het berigt houden dat die haven, na de versterking die van de Kaap afgezonden is, *in handen der Engelschen is gevallen*, en een gedeelte der uitgeweken planters in goede orde naar de binnenlanden geweken is.

De Engelsche scheepsmagt was den 25 junij in de haven vereenigd, den volgenden dag werd de manschap aan land gezet; in weerwil van het vuur der uitgewekenen, werd de vereeniging met het verschanst kamp van kapitein *Smith* tot stand gebragt, die zich aldaar eene maand lang moedig gehandhaafd had, en tot het uiterste was gebragt.

Men rekent, dat tusschen de 5 à 600 man van de Engelsche scheepsmagt aan wal werd gezet, die de uitgewekenen, welke aan de Congel a stonden, diep in de bosschen dreven, waar eenige hunner door de Kaffers moeten vermoord zijn; doch het gros had zich vereenigd gehouden. Luitenant-kolonel *Cloete*, de bevelhebber der Engelsche versterking, bood aan die uitgewekenen, die zich aan de regering van Hare Maj. onderwierpen, bescherming aan; doch de aanvoerder der uitgewekenen schreef hem terug, dat » zij het het land hadden overgegeven aan Z. M. den Koning der Nederlanden, en dien Staat ter bescherming hadden ingeroepen; zoodat zij alle regt hadden om te vertrouwen, dat hunne zaak in Europa ondersteund zou worden. »

De Engelsche bevelhebber had hierop geantwoord, dat hij zonder eene onderwerping aan de Britsche kroon, niet zou kunnen tegengaan, dat de uitgewekenen aan al de jammeren van de mishandeling der Afrikaansche volksstammen zouden zijn prijsgegeven, en dat verder verzet tot volslagene vernieling zou aanleiding geven. Eene voorafgaande onderwerping zou de beste stap wezen tot bepaalde regeling aller geschillen met de Engelsche Regering, en de uitgewekenen konden zeker zijn, dat die Regering regtvaardig en zacht omtrent hen zou te werk gaan. » Ik betreur het (voegde de luitenant-kolonel *Cloete* er bij), dat gij u zoo grovelijk nopens de bedoelingen van den Koning der Nederlanden hebt laten misleiden, door een volstrekt niet gevolmagtigd persoon, en dat gij u genoopt hebt gevonden zoodanig te handelen, als gij gedaan hebt, op de ijdele vooronderstelling, dat eenige Europesche Mogendheid het oor zou leenen aan de geschillen tusschen Engeland en deszelfs kolonie aan de Kaap de Goede Hoop bestaande, waarvan gij niet onkundig kunt zijn, dat Port-Natal altijd eene onderhoorigheid is geweest. »

Vrij wat levensbehoeften en krijgsvoorraad, die de uitgewekenen aan de Congela hadden bijeengebragt, zijn in handen der Engelschen gevallen, die hun ook verscheidene stukken geschut hebben ontnomen. De Engelschen moeten omstreeks veertien of vijftien man aan gewonden en gesneuvelden hebben. De uitgewekenen zijn nu, in de bosschen, vooral ook aan de gewelddadigheid der Kaffers blootgesteld. Men leest maar van een 15tal hunner, dat zich onderworpen heeft.

De hoofdstad der uitgewekenen, Pieter-Mauritsbaai, is gelegen in eene westelijke rigting van de baai van Natal en omstreeks twaalf uren van daar rijdens. Overigens hebben zij hunne etablissementen in dorpen aan de Congela, die thans voor een deel in de handen der Engelschen schijnen te zijn gevallen.

Vervolg van den inhoud van het voor te dragen tweede boek van het strafregt. Zie ons vorig nommer.

Onder de bepalingen van den 1sten titel behoort, dat de gewelddadige aanslag tegen het leven van den Koning, van de Koningin of van den vermoedelijken erfgenaam van de kroon, met den dood wordt gestraft; die tegen het leven van een der leden van het Koninklijk Huis of van den Regent, en ieder ander gewelddadige aanslag tegen den persoon van den Koning, de Koningin of den vermoedelijken Troonopvolger wordt gestraft met zware tuchthuisstraf van ten minste 15 en ten langste 40 jaren, voorafgegaan door tentoonstelling op het schavot onder de galg. Met gelijke straf wordt gestraft de gewelddadige aanslag tot vernietiging of verandering van de grondwettige Regering en van de orde van Troonopvolging, zamenspanning, oproer, begunstiging des vijands, bespieding ten behoeve van dezen, verwekking van burgeroorlog enz. De gevangenisstraffen zijn van 15 tot 40, van 7 tot 20, van 3 tot 7 jaren, enz.

Artikelen 2—4 van den 3den titel luiden als volgt: Art. 2. Al wie een zwervend leven leidt zonder vaste woon- of verblijfplaats in dit

Rijk, en zonder middelen van bestaan, en die doorgaande geenerlei ambacht of beroep uitoefent, zal als landlooper gestraft worden met correctionele gevangenisstraf van ten minste *veertien dagen* en ten langste *drie maanden*.

Art. 3. Hij die als landlooper is veroordeeld, zal na het ondergaan zijner straf op last der regering en voor eenen tijd, door dezelve te bepalen, welke echter dien van *vijf jaren* niet zal te kunnen te boven gaan, naar een bedelaarsgestigt kunnen worden overgebragt.

Art. 4. Al wie in de gemeente, alwaar hij te huis behoort, langs de straten of wegen of aan de huizen der ingezetenen bedelt of zijne kinderen doet bedelen, zal gestraft worden met correctionele gevangenisstraf van ten minste acht en ten langste veertien dagen.

Ingeval van herhaling van hetzelfde wanbedrijf zal hij worden gestraft met correctionele gevangenisstraf van ten minste *acht dagen* en ten langste *drie maanden*, en na het ondergaan zijner straf op last der Regering, en voor eenen door dezelve te bepalen tijd, welke echter dien van *vijf jaren* niet zal kunnen te boven gaan, naar een bedelaarsgesticht kunnen worden overgebragt.

Artikelen 2 en 3 van den 4den titel luiden in dezer voege: Art. 2. Geene vereeniging (onverschillig of derzelver leden al of niet behooren tot de in dezen lande erkende kerkgenootschappen), waarvan het doel is om dagelijks of op bepaalde dagen te zamen te komen tot openbare godsdienstoefening onder de leiding of het beheer van daartoe te benoemen leeraren, kerkeraden of ander kerkelijk bestuur, kan zich vestigen dan na te hebben bekomen de toestemming der Regering ten aanzien van het kerkgebouw of de plaats, binnen welke de openbare godsdienstoefeningen zullen worden gehouden, en nadat de voorwaarden omtrent de verpligting tot bestrijding der kosten van de eeredienst, en tot verzorging van de behoeftigen door de Regering zullen zijn vastgesteld en geregeld.

Art. 3. Alle vereeniging van bovengemelden aard, welke zich zonder zoodanige toestemming vestigt en openbare godsdienstoefeningen houdt, zal, na gedane waarschuwing, dadelijk door het openbaar gezag worden belet, en de hoofden, bestuurders of bewindvoerders, zullen daarenboven worden gestraft met eene geldboete van ten hoogste *honderd gulden*; bij de eerste herhaling van hetzelfde wanbedrijf, met eene geldboete van ten hoogste *twee honderd guldens* en bij verdere herhaling van hetzelve met correctionele gevangenisstraf van ten minste *acht dagen* en ten langste *een jaar*, of met eene geldboete van ten minste *vijftig* en ten hoogste *drie honderd gulden*.

De zesde titel behelst strafbepalingen tegen hen, die, door feitelijkheden of door bedreiging, stemgeregtigden of kiezers zullen hebben belet, hunne staatkundige regten uit te oefenen; tegen het verduisteren of vervalschen van stembriefjes, door hen die met de inzameling en opname daarvan belast zijn; tegen het omkoopen van stemgeregtigden of kiezers, enz.

Bij den achtsten titel wordt levenslange zware tuchthuisstraf van ten minste 15 en ten langste 40 jaren, voorafgegaan door tentoonstelling onder de galg, bedreigd tegen vervalsching enz. van in Nederland gangbare munt; 7 tot 20 jaren tuchthuisstraf enz. wordt bedreigd tegen het vervalschen enz. van 's Rijks zegels, stempels enz.; 15 tot 40 jaren tuchthuisstraf enz. tegen vervalsching van staatspapier en andere openbare effecten; 15 tot 40 jaren enz. tegen ieder openbaar ambtenaar, die valscheid pleegt in openbare of authentieke geschriften, in geschriften van koophandel of in onderhandsche geschriften; 7 tot 15 jaren tuchthuisstraf enz. tegen ieder ander persoon, die zich aan hetzelfde schuldig maakt; 3 tot 5 jaren of enkele eerloosverklaring tegen meineed; 3 tot 10 jaren tegen het afleggen van valsche getuigenis.

(*Het vervolg hierna*).

187ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

13e Trekking. Geene.
14e — N°. 19125, een prijs van *f* 1000.
15e — N°. 16062, *f* 1250; N°s. 1042, 2655, ieder *f* 1000.
16e — N°s. 13305, 20731, 3052, ieder *f* 1000; N°. 25222, een prijs van *f* 70, en premie van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (23 *September*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52 een zest., drie zest., een zest., dito 5 pCt. 101¼, drie achtste, ¼; Sijndik. 4½ pCt. 93⅝; Handelm. 139, 138½, ¾, ⅝; O. Indie 5 pCt. 99¼, 98⅞; Ardoins 16¼, drie zest.; Oude Russen 105⅝, 106; Columb. 15¾.

** De Raad van Administratie der Koninklijke Militaire Akademie, zal, op Maandag den 10. October 1842, des middags ten 12 ure, aan den minst-inschrijvenden Aanbesteden:

De levering van de benoodigde hoeveelheid PATENT-OLIJ van de beste qualiteit, gedurende het tijdvak van 1 November aanstaande tot den 31. October 1843.

De Billetten van Inschrijving kunnen tot op den dag der Aanbesteding in eene daartoe bestemde Bus gestoken, en van de Conditiën inzage genomen worden aan het Bureau van den Raad voornoemd.

Breda, 24 Sept. 1842.

** De Raad van Administratie der Koninklijke Militaire Akademie, zal, op Maandag den 10. October 1842, des middags ten 12 ure, aan den hoogst-inschrijvenden Verpachten:

Het Weghalen van den MEST der PAARDEN van de Akademie en van de Rijschool, gedurende het tijdvak van 1 November dezes jaars tot ultimo October 1843.

De Billetten van Inschrijving kunnen tot op den dag der Verpachting in eene daartoe bestemde Bus gestoken, en van de Conditiën inzage genomen worden aan het Bureau van genoemden Raad.

Breda, 24 Sept. 1842.

** De CENTRALE DIRECTIE van het Eiland *Walcheren*, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, op Donderdag den 29. September aanstaande, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie *Zeeland*, in het Locaal der Directie in de Abtdij te *Middelburg*, des voormiddags ten *elf* ure, publiek presenteren aan te besteden, de LEVERANTIE der benoodigde DIJKMATERIALEN, voor het Dienstjaar 1843, bestaande in:

EIKEN DRAGHOUT, MASTBOOMEN, PERKOENPALEN, BOUT- en SPIEIJZER, HOLLANDSCH RIJS, HARINGBAND, WALCHERSCHE STAKEN, RIET, BRABANDSCH RIJS, GAARDEN en STAKEN en BRIKSTEEN.

Zullende de Konditien acht dagen te voren ter lezing liggen ter Griffie van voornoemde Directie en nadere informatien te bekomen zijn bij den Opper-Commies S. ROELSE, te *Middelburg*.

Op den 21. September jl. is **VERMIST**, een **GRIJSROUWBAARD JAGTHOND**, zijnde een Teefje; die denzelven terugbrengt bij de Uitgevers dezer, zal eene goede belooning genieten.

Uit hoofde van Sterfgeval, zal, op Maandag den 24. October 1842 worden *Geveild*, en op Maandag den 14. November daaraanvolgende, finaal worden *Toegeschat:*

Het alom bekende, beroemde en geheel nieuw gebouwde KOFFIJHUIS, **HET HOF VAN HOLLAND**, te *Breda*, in de Reigerstraat; met aanzienlijk BOVEN-KWARTIER, annexe GEBOUWEN, enz., enz. — Alles bij Aanplakbilletten te het breede omschreven.

UIT DE HAND TE KOOP:

Het van ouds gerenomeerde KOFFIJHUIS **HET GOUDEN KRUIS**, te *Breda*. Te bevragen bij de Eigenaresse aldaar.

UIT DE HAND TE KOOP,

op voordeelige en gemakkelijke voorwaarden:

Eene welgelegen en beklante LINNEN-BLEEKERIJ, binnen de Stad *Breda*, met WOONHUIZINGE en GEBOUWEN, sedert weinige jaren nieuw opgebouwd en zich in den besten staat van onderhoud bevindende. Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

GEWONE VERKOOPZAAL,

Veemarkt, *Lett. D*, *N°. 178*, *te Breda.*

Op Woensdag den 5. October 1842, PUBLIEKE VERKOOPING, van eene aanzienlijke partij MEUBELEN, MANUFACTUREN, en eenige AANGEHAALDE GOEDEREN, bestaande in: Eenige gebreide en geweven Mans-, Vrouwen- en Kinder-Kousen, Sokken en Slaapmutsen, 54 stukjes Bombinette, Kant en Tulle, enz.

Laatste Publieke Hout-Veiling,

VOOR DIT JAAR.

Op Donderdag 29 September 1842, aan de Haven, bij de Kleine Kerk, te *Breda*, bestaande in: eenige duizende stuks DEELEN, LATTEN, RIBBEN en BALKEN, van onderscheidene kwaliteiten, lengten en dikten; benevens eene groote partij GERIEF- en BRANDHOUT, welke HOUTWAREN alle daags voor de Verkooping te zien zijn.

VERKOOPING VAN

ROERENDE GOEDEREN.

Op Maandag den 26. September 1842, des voormiddags ten 10 ure, zal er ten Woonhuize van Mevrouw de Weduwe SIEDS PIETERS, Rentenierster, te *Ossendrecht*, op regterlijk gezag worden overgegaan tot den publieken Verkoop van eenen **AANZIENLIJKEN INBOEDEL**, bestaande in: HUISMEUBELEN, GLAS- en AARDEWERK, KEUKEN-GEREEDSCHAPPEN, enz., *om gereed geld*.

Te Breda, bij Broese & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.